

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 10 Lutego v. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 1 lutego.

Przez najwyższe dyploma pod dniem 13 stycznia, generał-porucznik, *Kuźmin iszy*, naczelnik 11tej dywizyi pieszej, najtąskawiej udarowany *znakami orderu s. Anny pierwszej klasy, ozdobionemi Cesarzką Koroną*; a generał major, *Montrezor*, liczący się w kawalerji, najtąskawiej mianowany kawalerem tegoż orderu i klasy.

— Przez najwyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu:

D. 17 stycznia, Mianowani prezydentami Głównego sądu mińskiego, 1go departamentu, *Ignacy Bohdanowicz*, a 2go *Eustachy Pruszyński*.

D. 24 stycz., dyrektor departamentu medycznego Ministerjum spraw wewnętrznych, rzeczywisty radca stanu, *Turgieniew*, na własną prośbę, uwolniony od tego obowiązku z przyłączeniem do Heroldyi, dla przeznaczenia do innych obowiązków, a gubernator cywilny wiatki, rzeczywisty radca stanu, *Rychlewski*, uwolniony od tego urzędowania i przeznaczony na dyrektora pomienionego departamentu, na jego zaś miejsce gubernatorem wiatki mianowany rzeczywisty radca stanu, *Renkiewicz*, zostający w Ministerjum spraw wewnętrznych do osobnych poleceń.

Sprawiający obowiązki dyrektora departamentu policyi wykonawczej, rzeczywisty radca stanu, *Pokrowski*, mianowany dyrektorem tegoż departamentu.

Prezydent izby cywilnej kostromskiej, radca stanu, *Paweł Jefremow*, zgodnie ze swą prośbą, dla osłabionego zdrowia i lat podeszłych, uwolniony zupełnie ze służby.

Zostający w ministerjum spraw wewnętrznych do szczególnych poleceń, 8mej klasy, *Suworow*, mianowany naczelnikiem 2go oddziału departamentu policyi wykonawczej pomienionego ministerjum.

Podskarbi administracji pałacowej w Oranienbaum, radca honorowy, *Strubiński*, podniesiony do rangi 8mej klasy.

D. 25 stycznia. Akademik radca stanu, *Hromow*, sprawujący obowiązki generała sztabu-doktora cywilnej części, mianowany rzeczywistym radcą stanu.

D. 28 stycznia. Gubernator cywilny iarsławski, rzeczywisty radca stanu, *Brawin*, wyniesiony na radcę tajnego i przeznaczony do zasiadania w Rządzącym Senacie.

Rzeczywisty radca stanu, *Pieszurow*, gubernator cywilny witebski, mianowany gubernatorem cywilnym pskowskim.

Woronezki gubernator cywilny, rzeczywisty radca stanu, *Aderkass*, uwolniony od tego obowiązku z przyłączeniem do Heroldyi i pobieraniem dotychczasowej płacy po 3000 rub. na rok.

Odstawny półkownik, *Biehiczew*, mianowany radcą stanu i naznaczony gubernatorem cywilnym woronezkim.

Radca rządu gubernialnego pskowskiego, radca kolegialny, *Alexy Dedeniew*, mianowany kameriunkrem Dworu J. C. M.

Mianowani: wice-konsulem w Dardanellach, radca honorowy *Timoni*, a radca honorowy *Mustokside*, konsulem w Salonice.

Na przedstawienie Jego Cesarzkiej Wysokości WIELKIEGO XIAŻĘCIA CESARZEWICZA, radcy Rządu Obwodu Białostockiego, *Buyson* i *Kardy-*

nałowski, assessorowie kolegialni, mianowani kawalerami orderu s. *Anny 2giej klasy*, a sztabskapitan gwardyi półku wołyńskiego *Maksimowicz*, orderu s. *Włodzimierza 4tej klasy*. Assessorom kolegialnym: radcy Rządu gubernialnego grodzieńskiego *Botwince* i assessorowi tegoż Rządu, *Siedleckiemu*, rozkazano oświadczyć MONARSZE J. C. M. zadowolenie. Urzędnik do osobnych poleceń przy Gubernatorze Cywilnym Mińskim, sekretarz kolegialny *Hilary Jakubowski*, podniesiony na radcę honorowego; sprawnik powiatu dziśnieńskiego, sekretarz gubernialny *Hieronim Smigielski*; medyk szpitala mieskiego mińskiego *Karol Miaskowski* i lekarz powiatu kowelskiego *Goldental*, mianowani sekretarzami kolegialnymi; szlachta: zostający w kancelaryi mińskiego Gubernatora Cywilnego *Michał Łapicki*; kancelarzyści kancelaryi Gubernatora Cywilnego podolskiego: *Seweryn Nortowski*, *Klemens Brzoszniewski*, *Hippolit Eysymont*, i *Nikołaj Bieńkowski*, oraz, kancelaryi Rządu gubernialnego podolskiego naczelnik stołu *Teofil Biernecki*, reistratorami kolegialnymi, ten ostatni ze starszeństwem od czasu wysłużenia lat ustanowionych w randze poprzedzającej, t. i. od 25 listopada 1827 roku. (G. S.)

Najwyższy Reskrypt do Jenerał-Adiutanta *Chrapowickiego*.

Mateuszu Ewgrafowiczu! Uwolniwszy WPana, podług WPana życzenia, od obowiązków Naczelnika 3ciej dywizyi grenadyerów, przyjemna Mi jest oświadczyć WPanu zupełne zadowolenie, za odznaczające się dowództwo dywizyi, w ciągu lat dziesięciu i wzorową gorliwość w doprowadzeniu półków do żądanego porządku.

Zostawiam WPana właściwie przy MNIE i jestem przekonany, że w każdym razie znajdę w WPanu tę niezachwianą gorliwość, przez którą sprawiedliwie ziednałeś Moje ku sobie uznanie. Zostaje zawsze ku WPanu przychylnym.

N I K O Ł A J.

St. Petersburg d.
25 stycznia 1830 r.

(R. I.)

(z Gazety Sanktpetersburskiej).

Mowa Mohammeda Halil-Rifat-Paszy, Posta Turckiego do Jego Cesarzkiej Mości.

Naypotężniejszy, Najjaśniejszy i Naywspaniałomyślniejszy CESARZU! Wysoki, Potężny, Wspaniały Padszach i Cesarz Ottomanów, Władca nasz, Pan i Rozkazodawca, pragnąc szczerze położyć pieczęć, w sposób nayuroczystszy, pokoiowi świeżo i szczęśliwie zawartemu między Wysoką Portą a CESARSKIM Dworem Rosyjskim, oraz ustalić jego trwałość i nietykalność na stosunkach zupełnego porozumienia i prawdziwej zgody między Jego a WASZĄ CESARSKĄ MOŚCIĄ, raczył włożyć na nas szczególne poruczenie i powierzyć nam dwa listy, które mamy szczęście z najgłębszym uszanowaniem składać WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI, razem z darami, na okazanie Wysokiego Jego poważenia ku NAYJAŚNIEJSZEJ OSOBIE W. C. M.

Jego Wysokość, Pan nasz, szczególnie rozkazał nam, oświadczyć przed WASZĄ CESARSKĄ MOŚCIĄ, nayszczersze zapewnienia, iak drogo poczytujemy On dla siebie przyjaźń WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI. Świetne cnoty W. C. M. nie pozwalają Rozkazodawcy naszemu powątpiewać o prawości i wspaniałości W. C. M. Jego Wysokość z zadowoleniem

oddać się mądrości i dobroci W. C. M. i polega na niej we wszystkiem, co się odnosi do ustalenia w sposób trwały i nienaruszony, zupełnej zgody i nieograniczonego zaufania między Nim a WASZĄ CESARSKĄ MOŚCIĄ.

Co się nas tycze, NAYPOTĘŻNIEJSZY CESARZU, poczytuujemy sobie za nayszybsze szczęście, żeśmy się stali godnymi, być narzędziami do zawarcia szczerých związków, wzajemnych dobrych chęci i przyjaźnych stosunków, między dwoma Wielkimi Mocarstwami, oraz patrzeć z bliska, z nągłębszym uszanowaniem na wysokie przymioty W.C.M., zwracającego na siebie uwagę i podziwienie świata całego.

(Tłumaczenie to czytał na audyencji P. Tany Radca Radofinikin.)

Odpowiedź na tę mowę Vice-Kanclerza Państwa w imieniu Cesarza Jegomości.

JEGO CESARSKA MOŚĆ z nayszybszym zadowoleniem przyymuje wyrażenie uczuć, które Padi-szach i Cesarz Ottomanów poruczył W.Panom oświadczyć. Zapewnienia W.Panów tém są przyjemniejsze dla CESARZA JEGOMOŚCI, że w zasadach i w uczuciach, które W.Panowie oświadczacie, Ros-sya i Porta znajdą rękojmię utrzymania pokoju, zawartego między temi dwoma Mocarstwami. Przy jego zawarciu CESARZ JEGOMOŚĆ miał tylko na celu przywrócenie pokoju na niezachwianych zasada-ch. Zachowanie jego zależy od wypełnienia traktatu adryanopolskiego; ale W.Panowie możecie zapewnić swego Nayszybszego Władcę, że nayszybszym jego zabezpieczeniem będzie zawsze, zaufanie w przyjaźni JEGO CESARSKIEJ MOŚCI i w zapewnieniach uczynionych przez Monarchę W.Panów bezpośrednio Jenerał-Adiutantowi Hrabie-mu Orłowowi. Przyjemną jest CESARZOWI JEGOMOŚCI, że Jego Sułtańska Mość wybrał W.Panów szczególnie do tego poruczenia, które, iak się JEGO CESARSKA MOŚĆ spodziewa, ustali stosunki tak szczęśliwie między dwoma Mocarstwami przywrócone.

(Tłumaczenie odpowiedzi w języku tureckim czytał na audyencji P. Rzeczywisty Radca Stanu Fonton.)

Mowa Halil-Paszy do Nayszybszej Cesarzowej Jeymości.

Z powodu szczęśliwie zawartego pokoju między Wysoką Portą a CESARSKIM Dworem Rossyjskim, Nayszybszy nasz Monarcha i Rozkazodawca, raczył nam poruczyć, przedstawić WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI wynurzenie Jego uczuć, iżtożyc przytém dary. Poczytuujemy siebie za nayszybszych, żeśmy wybrani zostali donieść o tém osobiście WIELKIEJ CESARZOWEJ Wszech Rossyjskiej, Córce Monarchy, który okazał niezaprzeczone dowody uczestnictwa, powziętego dla dobra Państwa Turckiego. Racz przyjąć, NAYSZYBSZA PANI, ten hołd, iako rękojmią wysokiego poważenia naszego MONARCHY ku NAYSZYBSZEJ Osobie WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI.

Odpowiedź na tę mowę P. Vice-Kanclerza w imieniu Nayszybszej Cesarzowej.

CESARZOWA JEYMOŚĆ rokazuje mi, oświadczyć W.Panom, że Jey CESARSKA MOŚĆ przyymuje z zadowoleniem wyrażenie uczuć, które Wysoki MONARCHA W.Panów chowa ku Jey Osobie i prosi zaświadczyć Jego Sułtańskiej Mości, szczerą Jey za to wdzięczność. Lecz CESARZOWEJ JEYMOŚCI nayszybszą jest, oddawana przez W.Panów sprawiedliwość błogim zamiarom Monarchy, połączonego nayszybszymi węzłami z Jey CESARSKĄ MOŚCIĄ i z NAYSZYBSZYM Jey MAŁŻONKIEM.

Przez czas W.Panów tu pobytu, CESARZOWA JEYMOŚĆ z prawdziwem zadowoleniem korzystać będzie z każdej okoliczności, okazania W.Panom Swoy Wysokiey uprzejmości.

— Po tych audyencyach były przedstawiane NAYSZYBSZYM CESARSTWU Ichmość osoby orszaku poselstwa t. i. Salim-Effendi, Sekretarz poselstwa; Hafiz-Aga i Namyk-Effendi Półkownicy; Bari-Aga i Aly-Aga Szefowie szwadronów, P.P. Stefan

Wogoridi, Izaak Tridat i Jan Wogoridi, tłumacze.

Przez rozkaz dzienny 26 tego miesiąca, NAYSZYBSZY CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować Jenerał-Majora Dietrichsa 3, naczelnikiem artylleryi garnizonow okręgu kiiowskiego, na miejsce Jenerał-Majora Dietrichsa 1go, przeznaczonego na naczelnika w okręgu inflantkim.

— Dorpackie Towarzystwo Dobroczynności, które w r. 1829 liczyło 300 członków, na czele których znajduje się J. C. W. WIELKA XIEŻNA HELENA, zdawało teraz sprawę ze swoich czynności. Przychód wynosił do 9,559 r. a wydatek do 8,069 rubli. Do 1 stycznia r. b. miało w kasie dwa bilety na 5,935 rubli, oddanych na procent i pewną liczbę wyrobów, szacowanych na 1,000 rub. oraz pozostałości w kasie 1,489 rub. Wydatkowało w ciągu roku 1395 r. na wsparcia dla 32 rodziny, 508 rub. dla 67 osób i na lekarstwa 794 rub.

— W Nitawie w ciągu roku 1829, liczba narodzonych była 684, zmarłych 761, małżeństw 182.

— Na posiedzeniu Towarzystwa literackiego Kurlandzkiego d. 3 t. m., czytany był list P. Dubois, który w roku przeszłym przedsięwziął podróż naukową do Krymu. W ciągu podróży P. Dubois znalazł na Podolu na granicy Galicyi wał, podobny do starożytnych fortyfikacyi rzymskich, który się poczyna o dwie mile na zachod Usiatina i ciągnie się przez Podole na mil kilkanaście, a potem wchodzi do Galicyi. Wysokość wszędzie jest do 10 stop, szerokość średnia 12 stop. (J. d. S. P.)

Nowgorod 22 stycznia.

W gubernii Nowgorodzkiej wybrani zostali na trzy lata następne (15 stycznia): na Marszałka Gubernialnego Radca Stanu Mikołaj Bielawin. Na powiatowych: Nowgorodzkiego: Assessor kolegialny Alexy Tyrków; Kresteckiego: Porucznik Inżynierów Xiażę Andrzej Uchtomski; Demiańskiego, 12 klasy Piotr Szamszew; Władyskiego, Półkownik Dymitr Własow; Borowickiego, Porucznik Inżynierów Alexander Balk; Tychwińskiego, floty Kapitan - Porucznik Alexander Teglew; Ustiużskiego, floty Kapitan - Porucznik Włodzimierz Kolubakin; Czerepowskiego, floty Kapitan - Porucznik Paweł Ihnatjew; Kirilowskiego, Podporucznik Teodor Gotowin; Biełozierskiego, Kapitan - Porucznik Ewgraf Szepyrew. Sędzią summiennym Major artylleryi, Bazyli Wierewkin.

Po wyborze Marszałków powiatowych, tak oni, iako też wszystka Szlachta, udała się do swego Marszałka Gubernialnego, Rady Stanu Bielawina z nalegającymi prośbami, ażeby nanowo przyjął ten urząd, a po odbytem kreskowaniu okazały się wszystkie wota wybierającemi. Nie można było patrzeć bez szczególnego poruszającego uczucia na tę jednogodność i wdzięczność obywateli.

Radca stanu Bielawin wysłużył z porządku trzy triennia, a teraz na czwarte został wybrany. Pochlebna to jest zaleta, godna cnotliwego męża, gotowego zawsze dla dobra służby i zgromadzenia.

Po skończonych wyborach, Szlachta złożyła P. Bielawinowi list, przepełniony wyrażeniami uczuć dziękczynnych, za stateczne i odznaczające się prace, przezeń podejmowane od r. 1821. (P. P.)

Tyflis dnia 26 grudnia.

W przeszłym tygodniu 20 grudnia rozpoczęły się tu wybory szlacheckie z przyzwoitemi do tego obchodu obrzędami. JW. Główno-zarządzający raczył do Szlachty Gruzyskiej, zebranej dla wypełnienia tego świętego obowiązku, mieć mowę następującą:

Przezacne Obywatelstwo Stanu Szlacheckiego! Z niewystowionej dobroci NAYSZYBSZEGO MONARCHY naszego, zostawiono W.Pnom, na równi ze wszystką Szlachtą Państwa Rossyjskiego, nayszybsze prawo, wyboru do pośredka siebie reprezentantów, którzyby, dopomagając opiekunichym

rozporządzeniom Rządu, służyli za rękoymią ogólnej pomyślności.

Teraz nastąpił czas waszych najwyższych powinności: wam zostawiony jest wybór na przyszłe trzy lata ludzi, godnych być pośrednikami między Rządem a Wami. Nie ma wątpliwości, że Przesacna Szlachta Gruzyska zna całą ważność tych wyborów: zna ona zapewne, że od sprawiedliwego i bezstronnego wyboru zależy sprawiedliwość w sądach, powszechna spokojność i osobiste każdego bezpieczeństwo. W takim przekonaniu zostawiono Wam teraz, usprawiedliwić dobrodziejstwa, złane na was przez CESARZA JEGOŚCI, wyborem ludzi dobrze myślących, nieinteresowanych i zdolnych być gorliwymi wykonywaczami prawa.

Mam nadzieję, że Przesacne Obywatelstwo, obciążony w zupełności całą ważnością zamiaru terazniejszego swego zebrania się, wypełni też terazniejszą powinność z zupełną bezstronnością. Mam nadzieję, że Wy, usuwając wszelką osobistość, będziecie mieli na celu, tylko dobro powszechne i przez to okażecie, żeście umieli ocenić drogi przywilej, ze szczodroblowości najwyższej Wam darowany. (G. S. P.)

List z Erzerum. Nie przestaniemy bawić się w Erzerumie, i nasze zabawy, mając zawsze za przedmiot obchod uroczysty dni świętych Monarchicznych, dają mieszkańcom łatwe wyobrażenie o najwyższej naszej przychylności ku Najjaśniejszemu Domowi J. C. M.

W dniu 6 grudnia ter., tak radosnym dla serca każdego Rossyanina, Naczelnik nasz, Jenerał-porucznik *Pankratjew*, niczego nie zaniedbał, coby przydadź mogło do tej uroczystości naszej, jak najwyższej blasku. Zrana pięć batalionów piechoty, ośm dział i Doński półk kozacki *Karpowa* były na paradzie. Szykowne i okazałe szeregi wojowników naszych ściągają uwagę mieszkańców erzerumskich. Tłumy Turków, Kurdów, Ormianów i Greków, płci obojej, otaczają miejsce parady i napełniały okna i dachy domów sąsiedzkich. Nie mogli dosyć wydziwić się szykowności i piękności naszego wojska, które im było tak straszne w czasie wojny. Po nabożeństwie dano 101 wystrzałów z murów twierdzy. U Jenerała *Pankratjewa* był wielki obiad. Wieczorem spalono wspinały feierwerk. Szczególniejsza uwaga Azyatów, zwrócona była na Cyfrę Najjaśniejszego CESARZA i pawilon z kilkuset rac. Po skończeniu feierwerku, znakomitsi tureccy urzędnicy i starsi ormiańscy z żonami i córkami zaproszeni byli na bal, dany w domu *Seraskiera*. Ogromna sala, ogniem iśniejąca, była ozdobiona wojennymi trofeami i cyframi N. CESARZA. Oficerowie nasi pomieszczeni z Turkami i Ormianami ożywiali obchodem swoim przykładem. Arcybiskup ormiański, tudzież tureccy Kady i Mufty, nie pomnąc na odwieczną swą nienawiść i oddając się powszechnej wesołości, pozostali na tym obchodzie do późnej nocy. Ale szczególniejsze zadowolenie mieliśmy z tańców dam ormiańskich, ożywionych uderzającymi pantomimami. Obchod ten będzie epoką dla Erzerumu. Czyliż ten wypadek nie należy do najpiękniejszych zwycięstw, odniesionych przez wojska Rossyjskie? Przez uprzejme i łagodne obchodzenie się ziednali oni do tego stopnia przychylności i ufności zwyciężonych, że posępni i zazdrośni Azyaci, dla dogodzenia im odważają się na odstąpienie swych obyczajów i przesądów, wiekami pomiędzy niemi wkorzenionych. (G. T.)

A M E R Y K A.

Washington, dnia 8 grudnia 1829.

(Journal de St. Petersbourg.)

Poselstwo Prezydenta Stanów-Zjednoczonych Ameryki Północnej.

(Dokończenie.)

Przy takich i tym podobnych ulepszeniach, które czynna baczność i dojrzała rozważa natręczyć może, nie masz powodu powątpiewania, że pod trwałym zarządem, marynarka nasza ry-

choć zdoła odpowiedzieć zupełnie życzeniom narodu. Użyteczność iey, co do powściągnięcia korsarstwa w Indyach Zachodnich, i wspierania naszego handlu wszędy, gdzie tylko został zaprowadzony, okaże wam raport sekretarza, do którego odsyłam was w innych szczegółach interesujących. Zwróciłbym jednak, między innemi, uwagę kongressu, na względy, dotyczące się nierówności, zachodzącej pomiędzy marynarką a wojskiem, co do żołdu oficerów. Nie powinno być żadna różnica tego rodzaju, między tymi walecznymi obrońcami oycyzny, ja tam, gdzie ią przyięto, kongres winien roztrząsnąć, azali nie zdoła by się iey usunąć.

Raport ieneralnego mistrza poczt, wystawia nayożądniejszy wizerunek administracyi tego departamentu. Nadużycia zostały zreformowane; większy pośpiech w transportowaniu paków pocztowych jest zapewniony, a przychód z tej gałęzi znacznie pomnożony. Pod względem politycznym, celniejszy użytek z tego departamentu, zasada się na środkach, które następcza w rozszerzaniu wiadomości. Spełnia on, w ciele politycznym, funkcje żył i arteryji ciała ludzkiego, roznosząc regularnie i szybko, do nayodleglejszych punktów systematu, dokładne wiadomości o działaniach rządu, któremu przynosi wyrażenie uczuć i potrzeb narodu. Za iego pomocą zapewniliśmy sobie zupełne korzystanie z dobrodziejstw wolności druku.

W ogólnym tym przeglądzie naszych interesów, nawiaa się przedmiot najwyższej wagi, terazniejsza organizacya sprawiedliwości. Zaprawdę, życzyć należy, aby rząd związkowy iednostajnie wywierał działanie w różnych stanach: exystując, iak iest w zjednoczeniu, na zasadach doskonałej równości, każdy z nich ma prawo używania korzyści, które są dozwolone obywatelom innych Stanów. Systemat sądowy Stanów-Zjednoczonych, w całej swej mocy, w piętnastu tylko Stanach Zjednoczenia, iest zaprowadzony; Sądy okręgowe, stanowiące ważną część tego systematu, niedostatecznie są zastosowane, do trzech innych Stanów; a w sześciu ostatnich całkiem ich nie ma. Z tego wynika, że mieszkańcy tych Stanów, nie używają żadney owej korzyści, iakie następcza Sąd najwyższy ich spół-obywatelom innych Stanów, w administracyi Sprawiedliwości związkowej, we wszystkich sprawach kryminalnych i wielu cywilnych. Nie podlega żadney wątpliwości, iż należy zapobiedz takowej postaci rzeczy, iесли to można uczynić, nie szkodząc dobru publicznemu; zaprzeczyć też nie można, że uorganizowanie naszego systematu sądowego, iest rzeczą razem i delikatną i trudną. Celem, którego żądać należy osiągnięcia, iest: rozciągnięcie zarówno, na wszystkie członki Zjednoczenia, dobrodziejstwa Sądów okręgowych, unikając wszelako pomnażania liczby członków najwyższego trybunału apellacyynego, aż do zapchania go niemi. Możeby się to osiągnęło przez podzielenie sędziów okręgowych na dwie klasy, któreby na przemian składały Sąd najwyższy, pod prezydencyą niezmienną naczelnego sędziego.

Jeżeli rozszerzenie systematu sądów okręgowych do Stanów, które są ich pozbawione, zostanie przyjęte, naturalnie trzeba będzie zająć się rewizyą terazniejszego podziału departamentów, wyznaczonych dla każdego sędziego; a gdyby nawet ten systemat nie uległ żadney zmianie, zawszebym radził tę rewizyą.

Dla zapewnienia w czasie pożytecznego odbycia podpisu ludności Stanów-Zjednoczonych, porządek uskutecznienia tego, powinien być iednym z pierwszych przedmiotów, któremi się zajmie kongres.

Oddawna znaczny i ciągle rosnący natłok spraw w Ministerjum Stanu, zwracał uwagę władzy wykonawczej. Trzynastcie lat temu, iak P. *Madisson*, w ostatniem swém poselstwie do kongressu, miał to za przedmiot nader naglącego polecenia, które wznawiali oba iego następcy; moie, w porównaniu do nich, ograniczone doświadczenie, również mię przekonało o potrzebie wię-

cia tej rzeczy na uwagę. To natłoczenie się spraw, wynikło z mnóstwa przyczyn, między którymi nie mało znaczą: ważny przyrządek, który się stał w rodzinie narodów niepodległych, i proporcjonalny wzrost naszych stosunków wewnętrznych. Radzono, dla zapobieżenia temu, utworzenie departamentu wewnętrznego: środek, którego zda się niepotwierdził kongres, z przyczyny jego małego czasu na stosunki zewnętrzne. Będąc zupełnie przekonany o korzyściach, jakieby odnieść mogło dobro publiczne, z niektórych stosownych rozporządzeń w tej mierze, z uszanowaniem wzywam was, byście się tem zajęli.

Ustawa banku Stanów Zjednoczonych kończy się w r. 1836, a jego akcyoniści niezawodnie proszą o ponowienie swych przywilejów. Dla uniknięcia potem nagłości w rzeczy, mającej związek z tak ważnymi zasadami, i interesami pieniężnymi tak rozległymi, słuszność względem stron interessowanych, wymaga, abym iak najwcześniej podał przedmiot ten głębokiej uwadze prawodawstwa i narodu. Wielu naszych spółobywateli powatpiewa o konstytucyjność, iako też użyteczność prawa, które bank ten utworzył: a każdy wyznać musi, że zakład ten, nie osiągnął głównego celu swojego ustanowienia, którym było, zaprowadzenie iednostajnego i trwałego systemu monety krążącej.

Z tych względów, jeżeli exystencja zakładu tego rodzaju, uważa się za istotnie potrzebną do działań fiskalnych rządu, radziłbym kongresowi roztrząsnąć w swej mądrości, azałiby nie można było urządzić banku narodowego, opartego na kredycie i dochodach rządu, tak, iżby uprzatnąć wszelkie trudności konstytucyjne, a oraz zapewnić rządowi i krajowi wszystkie korzyści, iakich się spodziewano z banku teraźniejszego.

Nie mogę zakończyć tego zdania sprawy, bym nie przedstawił wam słusznych poszukiwań sukcesorów kommodora *Decatur*, iego oficerów i czeladzi okrętowej, z powodu odebrania fregaty *Filadelfia* pod ogniem z wielkich baterij Trypolu. Lubo wiem, iak dalece, w ogólnej zasadzie, przyczynianie się władzy wykonawczej jest nieprzyzwoitęm w rządzie takim, iak nasz, gdzie każdy ma prawo odnoszenia się prosto do kongressu; że atoli szczególniejszym wydaie się mi charakter tej sprawy, uważam więc za moję powinność, polecić ią waszemu względowi. Oprócz słuszności tej reklamacyi, w porównaniu z temi, które od owego czasu zostały uznane i zaspokoione, gruntuie się ona ieszcze na czynie patryotycznej i rycerskiej nieustraszonosci, która rozlała życie i zaufanie w naszej marynarce, tylkoco utworzonej, i przyczyniła się tyle, iak żaden inny z iey czynów, do naszej chwały narodowej. Czyn ten iuż iest nacechowany pieczęcią uznania publicznego; nie odmawiajmyż więc mu nagrody, mogącej się nadal stać bodźcem dla naszych walecznych marynarzy!

Pelen nadziei w miłosiernej Opatrzności Wszechmocnego nad utrzymaniem naszych instytucyj wolnemi, błagam z całej meij duszy, o natchnienia iego mądrości nieodmiennej dla was, mili spółobywatele, i zasylam doń gorące modły, iżbym znalazł w zgodzie i roztropności rad waszych, zapobieżenie błędom, na iasne iestem wystawiony w pełnieniu ciernistych obowiązków, które na mnie spadły. *And. Jackson.*

FRANCYA.
Paryż dnia 28 stycznia.
(z Gazety Warszawskiej.)

Postanowieniem z dnia wczorayszego, miano-

Poswoleno drukować. Z polecenia J.W. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radea Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

wał Monarcha Parami Królestwa: Xięcia *de Cereste*, Margrabiego *de Tourzel*, Margrabiego *de Puyvert*, Hrabiego *de la Bourdonnaye*, Barona *de Vitrolles*, Hrabiego *Beugnot*, i ienerała porucznika Hrabiego *Vallée*. Nowi Parowie wtenczas zasiadają w Izbie, i dostojność ich spadnie na potomków, gdy utworzą maiorat odpowiadający tytułowi Baronów.

Puszczanie *Sekwany* sprawiło wielkie wrazenie w *Paryżu*, i od d. 26 b. m. zbierało się najmniej 80,000 ludzi przy brzegach rzeki i na mostach. Goniec wysłany z *Choisy le Roi* do *Paryża* doniósł, iż kra płynąca od *Melun* i *Corbeil* zatrzymała się u mostu pod *Choisy*, i wzniosła się tam na 15 stóp wysokości, tak, iż pale mostowe zostały w wodzie aż do wierzchu, iż miejsce to leży, iak w pośród jeziora, iż zwierzyniec zalany, iż mury iego zagrożone obaleniem, i że tamy są przerwane. Wiadomość ta uczyniła ruch w *Paryżu*; sposobiono się do zapobieżenia nieszczęściu. Na wszystkich statkach wywieszono latarnie; na tamach postawiono w pewnych odległościach żandarmów z pochodniami. O godzinie 4tej zrana usłyszano mocny huk powyżej mostu, prowadzącego do ogrodu botanicznego, a w kwadrans potem powtórny. Natenczas w części wschodniej miasta zwanej *Rapée* wystrzelono z działa, i natychmiast kilku iezdźców udało się galopem z doniesieniem o puszczeniu rzeki. Dały się słyszeć dzwony i wszędzie podwoiono baczność. Kry utworzyły ogromną masę przy moście wschodnim i wyspie *St. Louis*; cudem iednak prawie liczne statki będące po tamtej stronie nie zostały uszkodzone. Niżej iednak zrzadziła kra wiele nieszczęścia; łazienki *Vigier* doznały szkody przeszło na 30,000 fr. W przeciągu godziny wezbrała *Sekwana* na 10 stóp, i co chwila lekano się zerwania mostu *Pont des arts*, gdzie było do 4000 osób. Przyjaciel ludzkości, Pan *Dacheux*, który mieszka nad brzegiem *Sekwany* w domku dla ratowania tonących, ledwo miał czas uratować się ze swoją małżonką. Rządca pałacu *Louvre* dał chętnie przytułek temu zacnemu mężowi. Most przy *Melun* został zerwany; takiegoż losu doznała część mostu przy *Corbeil*; mosty w *Choisy*, *Bezons*, *St. Germain* i *Asnieres* są także mocno uszkodzone. Woda *Sekwany* rozpostarła się aż do gościńca idącego przy *Villeneuve St. Georges*, i znaczną część tego miejsca zalała. Poczta wozowa z *Lugdunu* nie mogąc przeiechać pod *Choisy*, musiała uciec się na *Montargis*. Szczególniej właściciele statków na *Sekwanie* z bojaźnią uważali wszelkie poruszenie lodu i wody.

Pani *Bertrand*, wdowa po ienerale który towarzyszył *Napoleonowi* na wyspę *S. Heleny*, umarła w *Chateauroux*. Była bardzo dobroczynną dla ubogich.

ANGLIA.
Londyn, dnia 27 stycznia.
(z Gazety Warszawskiej.)

Panowie *Huskisson* i *Grant* udali się dziś do Xiążęcia Sasko-Koburgskiego *Leopolda* do *Claremont*, gdzie iuż zebrało się znakomite towarzystwo dla używania rozrywki myśliwskiej.

Z powodu taniości żelaza, podano projekt, aby na iednej z nowych ulic tutejszey stolicy zrobiono trotuary z żelaza lanego.

Codzień nadchodzą z głębi kraju naszego doniesienia o ogromnych śniegach, które spadły i związek bardzo utrudniają. Blisko miasta *Malborough*, 11 wozów pocztowych ugrzęzło w śniegu, który miejscami ma mieć 16, a nawet 20 stóp głębokości.

Słychać, iż Xiążę *Buceleugh* uczyni w Izbie wyższej wniosek względem adresu do Króla Jmci za mowę z tronu, a poprze go Lord *Glen-gall*. Gazety tutejsze nie ieszcze nie donoszą, czyli Monarcha osobiście zagai obrady Parlamentu.